

فرمان

رئیس جمهوری اسلامی افغانستان

در مورد توشیح طرح قانون صحت عامه

ماده اول:

به تاسی از حکم ماده (79) قانون اساسی افغانستان طرح قانون صحت عامه را که به اساس مصوبه شماره (28) مورخ 1385/8/30 شورای وزیران بداخل (8) فصل و (34) ماده تصویب گردیده است، به حیث فرمان تقنینی توشیح میدارم .

ماده دوم .

وزیر عدلیه ج.ا.ا و وزیر دولت در امور پارلمانی موظف انداین قانون را در خلال (30) روز از تاریخ انعقاد نخستین جلسه شورای ملی به شورای ملی تقدیم نمایند.

ماده سوم:

این فرمان تقنینی از تاریخ توشیح نافذ و در جریده رسمی نشر گردد.

حامد کرزی

رئیس جمهوری اسلامی افغانستان

بسم الله الرحمن الرحيم
قانون صحت عامه
فصل اول
احكام عمومي

مبني

ماده اول:

اين قانون در روشني احكام مندرج مواد پنجاه و دوم، پنجاه و سوم و پنجاه و چهارم قانون اساسي به منظور وقايع و علاج امراض و تسهيلات صحي رايجان براي همه اتباع کشور، تأمين و توسعه خدمات طبي و مراکز صحي خصوصي، اجرائي برنامه هاي مؤثر صحي در ساحات مختلف صحت عامه، اعم از عرضه مناسب خدمات طبي و قايوي و معالجي، بهبود حفظ الصحه فردي و محيط زيست، جلوگيري از شيوع امراض ساري و امحاي آن، حمايه صحت طفل و مادر فراهم نمودن شرايط مناسب صحي کار در مؤسسات توليدي و خدماتي کشور وضع گرديده است.

عرضه رايجان خدمات طبي

ماده دوم:

(1) وزارت صحت عامه براي اتباع کشور وسايل وقايع و علاج امراض کتلي، وقايع طبيعي و خدمات اوليه صحي رايجان را تأمين مي نمايد.
(2) عرضه خدمات ثانويه معالجي در محدوده امکانات مالي دولت در بدل اجرت معين طبق سند تقنيني مربوط صورت ميگيرد.
(3) عرضه خدمات طبي براي اتباع خارجي و اشخاص بدون تابعيت مقيم جمهوري اسلامي افغانستان مانند اتباع کشور صورت ميگيرد.

ماده دوم: در قانون تجديد نظر شده سال 1388/9/21 شماره مسلسل 1004 طور ذيل تعديل گرديده!

(1) وزارت صحت عامه براي اتباع کشور، وسايل وقايع و علاج امراض کتلي، وقايع طبيعي و خدمات اوليه و ثانويه معالجي را در سند تقنيني مربوط به صورت رايجان تأمين مي نمايد.

ماده سوم:

وزارت صحت عامه زمينه فعاليت متشبهين خصوصي را در عرضه خدمات صحي فراهم و از امور مربوط مراقبت مي نمايد

فعاليت متشبهين خصوصي

ماده چهارم:

(1) حفاظت از صحت و حفظ الصحه محيطي از وظيفات اساسي وزارت صحت عامه در تفاهم و همکاري با تمام ادارات دولتي و غير دولتي و اتباع کشور مي باشد.
(2) سره مياشت و ساير مؤسسات اجتماعي در صورت بروز حوادث غير مترقبه در تأمين صحت اتباع کشور با وزارت صحت عامه همکاري مي نمايند.
(3) امور مربوط به حفظ الصحه محيطي و محيط زيست توسط سند تقنيني جداگانه تنظيم ميگردد.

وظایف اساسی وزارت صحت عامه

ماده پنجم :

- وزارت صحت عامه جهت تأمین صحت اتباع کشور تدابیر ذیل را اتخاذ می نماید :
- 1- تدابیر وقایوی به منظور جلوگیری و کاهش شیوع امراض ساری و انتانی با توجه بیشتر به تأمین صحت طفل و مادر.
  - 2- عرضه کمک های اولیه خدمات طبی و وقایوی و معالجوی.
  - 3- تدابیر جهت تأمین خدمات طب و وقایوی و حفظ الصحة محیط زیست برای کارکنان در ادارات دولتی و غیردولتی .
  - 4- مراقبت از شبکه های آبرسانی و آب آشامیدنی ، مواد غذایی دارای کیفیت صحی و دوی با کیفیت برای اتباع کشور.
  - 5- پیشبرد تعلیمات صحی و اشاعه معلومات و آگاهی جهت بهبود سطح سلامت فردی و وقایه از امراض مهلك ساری.
  - 6- توسعه و انکشاف تسهیلات صحی کلینیک ها شفاخانه ها، مراکز صحی و دواخانه ها.
  - 7- تهیه و تدارک تجهیزات طبی و مواد دوائی جهت رفع نیازمندیهای صحی اتباع کشور و فراهم نمودن تسهیلات صحی درزمینه .
  - 8- توسعه و تکامل نظام تربیه کارکنان طبی ، بلند بردن سویه تخصصی طیبیان و انکشاف تحقیقات علمی در ساحات مختلفه طب و وقایوی و معالجوی .
  - 9- طرح اساسات علمی حفظ الصحوی در مورد تغذی مردم.
  - 10- طرح اساسات علمی حفظ الصحوی در مورد تأمین صحت باروری ، اطفال و مادران .
  - 11- تشریک مساعی تاسیسات دولتی و غیردولتی به منظور رفع معضلات صحی در ساحه عرضه کمکهای صحی اولیه و خدمات صحی .

اداره خدمات طبی

ماده ششم:

- (1) وزارت صحت عامه و ریاست های صحت عامه ولایات مسؤولت اداره، رهنمایی ، مراقبت و ارزیابی عرضه خدمات صحی همه جانبه و با کیفیت رابه تمام اتباع کشور خاصتاً اشخاصیکه بصورت کتلوی در اماکن و ایلیه های مؤسسات تعلیمی و تحصیلی ، تاسیسات صنعتی، کودکستان ها و محابس زندگی می نمایند، بعهده دارند.
- (2) متصدیان اماکن و تاسیسات مندرج فقره (1) این ماده مکلف اند از دساتیرو رهنمودهای صحی وزارت صحت عامه پیروی نمایند.

نظارت از عرضه خدمات طبی

ماده هفتم :

وزارت صحت عامه پیشبرد برنامه های سایر ادارات دولتی و سازمان های صحی غیردولتی و سکتور خصوصی را از نظر عرضه سالم خدمات و وقایوی و معالجوی و جلوگیری از امراض ساری و انتانی در کشور مراقبت می نماید.

توسعه مؤسسات صحی

ماده هشتم:

توسعه و انکشاف مؤسسات صحی و تعیین موقعیت جغرافیائی آنها با استخدام تعداد کافی کارکنان مسلکی طبی مطابق به معیار های قبول شده و پلان های انکشاف وزارت صحت عامه بانظر داشت خصوصیات اقتصادی، جغرافیائی، نفوس و سایر مشخصات اجتماعی صورت میگیرد.

فصل دوم **فعالیت های طبی و دواسازی**

اجازه فعالیت

ماده نهم :

- (1) اجازه فعالیت در ساحه طبابت و دواسازی در جمهوری اسلامی افغانستان برای اشخاصی داده می شود که دارای اسناد تحصیلی، اهلیت و کفایت در رشته های اختصاصی مربوط بوده، جوازنامه وزارت صحت عامه را درست داشته باشند.
- (2) طبیبان و دواسازان خارجی مقیم جمهوری اسلامی افغانستان در صورت ضرورت صرف به اجازه وزارت صحت عامه در رشته های اختصاصی شان با رعایت احکام قوانین نافذ کشور استخدام شده میتوانند.

حفظ اسرار طبی

ماده دهم :

طبیبان و سایر کارکنان طبی مکلف اند، اسرار طبابت را حفظ نمایند. در صورت بروز امراضی که صحت و سلامت کتله های وسیع مردم را به مخاطره اندازد آنها موظف اند به مسوولین مربوط و مقامات ذیصلاح اطلاع دهند.

عرضه کمک های اولیه صحی

ماده یازدهم :

کارکنان طبی و دواسازی مکلف اند در راه ها، جاده ها، محلات اجتماعی و منازل برای مردم کمک های اولیه طبی را عرضه نمایند.

ارتقای سطح دانش مسلکی

ماده دوازدهم :

- (1) کارکنان طبی و دواسازی مکلف اند، بصورت متداوم دانش مسلکی و اختصاصی خود را ارتقاء دهند.
- (2) وزارت صحت عامه مکلف است، جهت ارتقای سطح دانش مسلکی کارکنان طبی مربوط شرایط و امکانات لازم را فراهم نماید.

همکاری ادارات و اشخاص

ماده سیزدهم :

ادارات دولتی و غیردولتی و سایر اتباع کشور مکلف اند، بانظر داشت امکانات دست داشته کارکنان طبی را در جهت انجام وظایف اختصاصی شان همکاری نمایند.

فعالیت های طبی شخصی

ماده چهاردهم :

فعالیت های طبی در معاینه خانه ها، کلینیک ها، شفاخانه ها، لابراتوارهای طبی و سایر مراکز صحتی شخصی طبق اسناد تقنینی جداگانه تنظیم میگردد.

تخلف از انجام وظایف

ماده پانزدهم :

هرگاه کارکنان طبی و دواسازی در انجام و وظایف اختصاصی مربوط تخلف ورزند، مطابق احکام قانون مورد تعقیب عدلی قرار میگیرند.

فصل سوم خدمات وقایوی و معالجوی

تامین خدمات طبی

ماده شانزدهم

خدمات طبی برای همه مردم از طریق شبکه های مؤسسات صحتی باعرضه کمک ها و تداوی عرضی اولیه در ساحات وقایه صحت، تقویت صحت، اعاده صحت، معالجه مریضان و احیای مجدد، تأمین می گردد.

وظایف مؤسسات صنعتی

ماده هفدهم :

مؤسسات صنعتی دولتی و سکتور خصوصی مکلف اند، باتشریک مساعی مؤسسات صحت عامه تدابیری را جهت جلوگیری از صدمات محل کار، شیوع امراض حرفوی و اعاده قابلیت کار اتخاذ نمایند.

عرضه کمک های عاجل

ماده هجدهم :

عرضه خدمات صحتی برای آسیب دیدگان حوادث غیرمترقبه و اشخاصیکه وضع آنها ایجاب کمک های عاجل رامی نماید، از طرف نزدیکترین مؤسسه صحتی بدون در نظر داشت تبعیض و مراعات اولویت مریضان صورت میگیرد.

استفاده از مواد دوائی مجاز

ماده نوزدهم :

طیبیان و دواسازان حین اجرای وظیفه در امور وقایه، تشخیص و معالجه امراض و تداوی عرضی از مواد دوائی استفاده نموده میتوانند که شامل لست ادویه مجاز باشد.

اخذ موافقه عملیات جراحی

ماده بیستم :

عملیات جراحی و کاربرد میتودهای تشخیص مغلق به منظور تشخیص و معالجه بعد از موافقه کتبی مریضان و در صورتیکه مریض به سن قانونی خویش نرسیده یا به امراض عقلی مبتلا باشد، به موافقه والدین، قایم مقام قانونی یا اقارب آنها در اسرع وقت صورت میگیرد. در وقایع عاجل که تأخیر در تشخیص و تداوی، حیات مریض به خطر مواجهه و اخذ موافقه والدین، قایم مقام قانونی یا اقارب وی میسر نباشد، عملیات جراحی بعد از تصویب تحریری هیئت طبیبات معالج بدون موافقه مریض صورت گرفته می تواند.

تدابیر اجباری صحی

ماده بیست و یکم :

ادارات و مؤسسات صحت عامه به منظور حفظ سلامت مردم در مقابل امراض خطرناک ساری و انتانی، روانی و اعتیاد به مواد مخدر، تدابیر خاص وقایوی و معالجوی را اتخاذ می نمایند. در صورت لزوم مصابین به چنین امراض، بصورت اجباری بستر و تداوی می گردند.

لایحه عرضه خدمات طبی

ماده بیست و دوم :

لایحه عرضه خدمات طبی برای تمام کارکنان اعم از کارکنان جدید الشمول در مؤسسات صنعتی و خدماتی کشور و ارائه تصدیق صحی کارکنان از طرف وزارت صحت عامه ترتیب می گردد.

فصل چهارم حمایه طفل و مادر

تدابیر صحی طفل و مادر

ماده بیست و سوم :

- وزارت صحت عامه جهت حمایه صحت طفل و مادر مکلف به اتخاذ تدابیر ذیل می باشد :
- 1- ایجاد مؤسسات خدمات صحی، مراکز حمایه طفل و مادر و زایشگاه ها.
  - 2- اجرای معاینات زنان حامله، توجه در رشد سالم جنین و عرضه کمک های اولیه طبی
  - 3- اجرای معاینات دوره ای طبی اطفال نوزاد تا سن یک سالگی .
  - 4- رهنمائی خانواده و اتخاذ سایر تدابیر وقایوی و معالجوی در مورد حمایه طفل و مادر از طریق مسؤلین مؤسسات صحی .

تامین شرایط صحی برای اطفال

ماده بیست و چهارم :

- (1) وزارت صحت عامه جهت حفظ صحت و سلامت، تقویه بنیه جسمی و روانی اطفال شرایط لازم را در پرورشگاه ها و مکاتب تأمین نماید.
- (2) حجم درس، کار و نظام درسی اطفال و نوجوانان از طرف وزارت معارف باموافقه وزارت صحت عامه تثبیت می گردد.

(3) تقسیم اوقات معاینات و مراقبت های صحتی اطفال شیرخوار شامل پرورشگاه ها، مکاتب و کودکستان ها توسط وزارت صحت عامه با تشریح مساعی وزارت معارف و سایر ادارات ذیربط ترتیب می گردد.

فصل پنجم عرضه خدمات طب وقایوی و ضدوبائی (اپیدیمولوژیکی)

رعایت دساتیر وقایوی

ماده بیست و پنجم:

- (1) وزارت صحت عامه شرایط مساعد خدمات طب وقایوی و ضد وبائی را برای مردم با اتخاذ تدابیر لازم در زمینه تأمین نموده که امور مربوط آن طبق سند تقنینی جداگانه تنظیم میگردد.
- (2) اتخاذ تدابیر جهت جلوگیری از آلودگی محیط، بهبود شرایط کار و زندگی، وقایه از امراض ساری، وظیفه تمام ادارات دولتی و غیردولتی، مؤسسات صنعتی و سکتور خصوصی میباشد.
- (3) مراقبت از تطبیق احکام مندرج سند تقنینی مربوط به خدمات طب وقایون و سایر دساتیر صحتی در زمینه از وظایف وزارت صحت عامه و ادارات مربوط آن میباشد.
- (4) شخصی که از احکام مندرج سند تقنینی و دساتیر صحتی مندرج فقره (3) این ماده تخلف ورزد مورد تعقیب عدلی قرار می گیرد.

تبلیغات وقایوی

ماده بیست و هشتم

وزارت صحت عامه مکلف است، به همکاری وزارت های معارف، و فرهنگ و جوانان، ارشاد حج و اوقاف، سره میاشت، شارولی ها و سایر مؤسسات خدمات اجتماعی، تبلیغات وقایوی را به اتباع کشور پخش و نشر نماید.

فصل ششم

امور مواد دوائی (فارمسی)

عرضه و استعمال مواد دوائی و لوازم طبی

ماده بیست و هفتم:

- (1) عرضه خدمات دوائی برای همه مردم توسط دواخانه های دولتی، سکتور خصوصی و مؤسسات وقایوی و معالجوی صورت می گیرد.
- (2) دواخانه های دولتی، سکتور خصوصی و مؤسسات وقایوی و معالجوی مکلف اند، صرف مواد دوائی و لوازم طبی را عرضه و استعمال نمایند که استعمال آن از طرف وزارت صحت عامه مجاز شناخته شده باشد.

تشبیت مؤثریت دوائی

ماده بیست و هشتم:

تولید مواد دوائی توسط قابریکات دواسازی، به جازه وزارت صحت عامه بعداز تشبیت مؤثریت وقایوی و معالجوی (فارماکولوجیک) آن صورت می گیرد.

تنظیم امور ادویه

ماده بیست و نهم :

امور مربوط به انتخاب تولید ، توزیع ، توزیع ، تخریب و استفاده معقول ادویه در کشور توسط قانون خاص تنظیم می گردد.

فصل هفتم **ارزیابی طبی**

کمیسیون ارزیابی طبی

ماده سی ام :

(1) به منظور تعیین اندازه ضیاع قدرت کار (از دست دادن ظرفیت کاری) ، تثبیت مدت دوام مریضی (بعد از معیوبیت) ، از دست دادن ظرفیت کاری موقت یا دائمی ، توصیه تبدیلی شغلی معیوبین به کار دیگر و طول مدت اعاده مجدد ظرفیت کاری در مریضیان ، کمیسیون ارزیابی طبی با صلاحیت در وزارت صحت عامه ایجاد می گردد.

(2) طرز فعالیت کمیسیون ارزیابی طبی مندرج فقره (1) این ماده در مقرره جداگانه که از طرف وزارت صحت عامه به همکاری وزارت کار و امور اجتماعی ، شهادت و معلولین تنظیم میشود .

(3) وزارت ها ، ادارات و موسسات مکلف به تطبیق و رعایت نظر کمیسیون ارزیابی طبی مندرج فقره (1) این ماده میباشد .

ارزیابی عدلی طبی

ماده سی و یکم :

ارزیابی های عدلی طبی از طرف موسسات صحتی اختصاصی در مرکز و ولایات کشور به اساس تصمیم پولیس ، خرنوالی یا محکمه مطابق به احکام قانون صورت میگیرد .

فصل هشتم **احکام متفرقه**

اهمال و غفلت

ماده سی و دوم :

هر گاه موظف طبی در تشخیص و تداوی مریضان اهمال و غفلت ورزیده و سبب زیان و خساره جسمی یا روانی مریضان شوند ، مرتکب مسؤل پنداشته شده ، طبق احکام قانون مورد تعقیب عدلی قرار میگیرد .

مقرره ها

ماده سی و سوم :

(1) – وزارت صحت عامه میتواند به منظور تطبیق بهتر احکام این قانون مقرره ها را ترتیب و طی مراحل نماید .

(2) در صورت تخلف از احکام مقرره های مندرج فقره (1) این ماده با متخلفین طبق احکام مقرره های مربوط بر خورد صورت میگیرد .

انفاذ

ماده سی و چهارم:

این قانون از تاریخ توشیح نافذ و در جریده رسمی نشر گردد , با انفاذ آن قانون صحت عامه منتشره جریده رسمی شماره (535) مورخه 1362/4/15 و قانون صحت عامه نافذ شده توسط فرمان شماره (582) مورخه 1422/6/14 هـ ق و سایر احکام مغایر آن ملغی پنداشته میشود.